

310676.

# ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 31-వ తేది శుక్రవారము

No. 129

నంపుటము ౧౦

దీని కోర్కె ద్వారా నా మనం వత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ పంచమి గి.

నందిక ౧౨౯



## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు



అమృతాంజనము గాయము వుండకు పునమయిన మందు

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశక్తిబహుళమైనది. మాయమందుగాదు. రకలుమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగదు. అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

### ఒక ప్రత్యేక వి నోదము

శ్రీ కృష్ణ జయంతి వారము

కొహినూరియొక్క మిక్కిలి అవ్యతమైన చాల పునమైన గొప్ప కథలలో మాణిక్యమువంటిది

మరియు క సా రి క్రొత్త ప్రదర్శనము.

### శ్రీ బాల కృష్ణ

కొహినూరు ఫిల్ములకంపెనీవారు శ్రీ కృష్ణ భగవానుని అద్భుత వి నోదములలో చాల నూతన విషయములను చేర్చి మరల సీ ఫిల్మును తియారుచేసిరి. స్త్రీలకు, బాలురకు, యితర గ్రామములవారికి సదుపాయముగా నుండుటకు దినమునకు 3 సార్లు ప్రదర్శించెదరు.

మధ్యాహ్నం 3-30, సాయంత్రము 6-15, రాత్రి 9-30.

సెప్టెంబరు నెల 1-తేది మొదలు 7-వ తేదివరకు ప్రదర్శించబడును.

### వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మాంటు రోడ్డు, మదరాస్.



### మా కౌతూహలకు తృప్తిని కలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము

మ్రాలు, బిడ్డలు ధరించు కంఠహారములు పురుషులు చేతియందు ధరించు గొలుసులు, గడియారముతో ధరించు గొలుసులు, మొదలగు వాటికి కావలసిన పెండ్లెంటులు, సాదారణములోను, పోకరుపని చేసినవి, ప్రతిమలుగలవి మావద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి.

సీమ వెండికి, సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును.



ధర రూ. 5-0-0,

1 1/2-2 శతములలో తయారగును. మంజూరి మాల్రు, రూ. 10-0-0

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైబాబాదుగోడ్డు, మద్రాసు.

1842

(4)

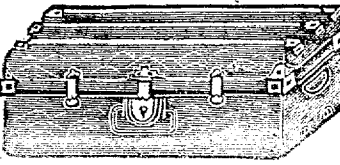
### మహా భృగునంహిత

ఇది యొక గొప్ప శాస్త్రగ్రంథము. మహాభుచ్చేవాయబడి నది. దీనియందు ప్రతిమానవుని యొక్క జాతకమును ఆమూల్యగముగా చక్రములతోనూడ వ్రాయబడియున్నది. జన్మకాలవర్షరతు, తారీఖు, జన్మకాల ఘడియలు జాతకముండలి మాకుపసిన యెడల, కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపించెదను. స్లోకములు తెలుగు అర్థంతో నహా వ్రాయబడు రూ. 2-0-0 అగును అర్థం అవసరము లేని వారికి 2-0-0 మూతమే. 8512

ఆకెళ్ల వేంకటేశ్వరస్వామి, 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

### మేలైన లక్ష్మీ స్త్రీలు ట్రంకులు

మేలు స్త్రీలకే తయారు చేయబడిన శ్రేష్ఠతరమైన ట్రంకులు, బ్రీఫింగులు అటాచ్ కేసులు, చేతిపెట్టెలు, అగ్గిను



పెట్టెలు, నదుబాదుకొను పెట్టెలు, మొదలగునవి తయారుచేసి,

టోకుగా వర్తకులకు అతివ్యాయమైన ధర ప్రకారము విక్రయించుచున్నాము. స్త్రీలు, పిల్లలు, బిగములు, చేతిపిడుగులు మొదలగునవి మేము చేరుగా సీమనుండి తెప్పించుట చేతనే సరసముగా విక్రయించుటకు వీలుగలదు.

K. Ramaswamy Naidu  
Lakshmi Steel Trunk Manufacturer  
Wholesale Merchant  
No 30 Iyyappa Chetty Street  
Mannedi Madras.

### భావి పత్రిక

ఉచితము

(తిక్కాదేవయ్య యొను ఉద్దేశమునాది మిమ రాజోవు కవ్వ నుభములు 4 మాసములవరకు వారపుములుగా మార్చుము వంటి ముఖ్యాంశములుగాని అర్థరచేరి 1 వారములో పంపుదుము. మిమ మాకు ఖర్చునకు 14 అణాలు మనియార్డుకట్టి మీ జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనక్షత్రము లేనివో మీ యిష్టమగు (9) అక్షరములు వ్రాసి వి. పి. పరిశబదను అర్థర పంపవలయును వి. పి. సోమనాథశర్మ, మహారాజీపేట, వికాపురట్నం.

### భార్య నెంటుజార్జి గెజెటు

ఆగష్టు 28 మంగళవారము

అధికారి

టి. పి. శ్రీనివాస రామకృష్ణయ్యగారు అధికారిగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

కార్యకర్త

శ్రీనివాస రామకృష్ణయ్యగారు చిత్తూరులో పనిచేయు నియమింపబడిరి.

కాటాన్ శామరెడ్డి చిన్నారెడ్డి గారు అనంతపురం జిల్లా కలెక్టరీలో పనిచేయు నియమింపబడిరి.

కాటాన్ గంగయ్య నాయుడు, కే. ఆర్. సుందరాజ అయ్యగారు, చింతల చెరువు ఇన్స్పెక్టరెడ్డి ఆరుంబాకం వృద్ధస్వామి అయ్యగారు భీమవర్గం నెలవారా చారిత్రాస రామస్వామిజుజ్జ నారాయణ అయ్యగారు గారూ కర్నూలు జిల్లాలోని 2 వరిగతి మేజిస్ట్రేటులు 1882 నెక్సను కేంద్ర ప్రభుత్వ సేవలను వదిలించుటకు అధికారము సంపాదించిరి.

కడప జిల్లా జడ్జిగారు జి. జి. సోమయాజులగారు ఇండ్లపల్లి స్వయం సాక్షిమొదటి తరగతి అధికారియై పనిచేయు నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ కార్యకర్త

మండ్రెడ్డి నాగింహం కంఠం గారు గంటాం స్పెషల్ కలెక్టరీలో పనిచేయు నియమింపబడిరి.

కూంపుడి భగవంతుం గుప్తగారు విశాఖపట్నం జైలరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

కాలా గోపాలదాసుగారు తెలవారం జైలులో విశాఖ పట్నం జైలులో పనిచేయు నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధి కార్యకర్త

ప. తంకర్ స్వామిరాధారావు జీవనరావుగారు వ్యవసాయ కార్యకర్తగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

యె. జి. చ. రెడ్డి గారు చెన్నరాజుపాటిలో గమల ఇన్స్పెక్టరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వయంసేవ కార్యకర్త

రా. బి. యస్. వి. నరసింహారావుగారు కర్నూలు జిల్లా జ్యోతిషశాస్త్రము నియమింపబడిరి.

వి. రంగస్వామి మొదలగు గారు చిత్తూరు న్యూనిటీ పలు కాన్సిలరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

నడింపల్లి సీతారామయ్య పంతులు విజయవారి రంగా చావుగారు, పొత్తూరి పాపయ్యగారు, నలూరు వెంకట కృష్ణయ్యగారు గుంటూరు న్యూనిటీ కాన్సిలరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి. వీరు సంఖ్య 1 నుండియు ఉద్యోగముల స్వీకరించెదరు.

కలివరెడ్డి అప్పలస్వామిగారు రాజమహేంద్రవరం న్యూనిటీ కాన్సిలరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

విద్యకర్త

మినూ చౌదరి ధయ్యోరా టామ్లెగారు రాజమహేంద్రవరం మహావిద్యాలయంలో గవర్నమెంటు ప్రెసిడెంట్ గా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

మి. ఈడిశి విశ్వేశ్వరగారు విశాఖపట్నం క్వీక్ మేరీ ప్రొసూరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

సాక్షి కార్యకర్త

జి. పి. స్కాట్ గారు వెనకొండ కలెక్టరీలో ఇన్స్పెక్టరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

ఆర్. రామదేవ అయ్యగారు అనంతపురం సబ్బిలరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

కే. ఆర్. కర్ గారు కావలిసర్పిలరుగా ఇన్స్పెక్టరుగా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

వైద్యకర్త

పి. కుటుంబయ్యగారు విశాఖపట్నం మెడికల్ సూపర్ వైజర్ గా పనిచేయు నియమింపబడిరి.

### ధన్వంతరి

శ్రీమంతుల వసుదేవి నిర్వహించుచున్న వైద్య కళాశాలలో యొక్క టీచరులు చేరువయ్యారు. వారు మూడు తరగతులను పూర్తిచేసి, వందుకు వెంటనే 19 రు భవనము నున్న ఆ. లక్ష్మీవతి బి. ఏ. ఎమ్ బి. ఆర్. సి. ఎమ్. గారిచే పరీక్షలు పాఠశాలలో పరీక్షలు ప్రయోగించబడుచున్నది. సరిగ్గా చందా 25 రు మాత్రమే ప్రాసిన సమూహా కాపి ఉచితముగా పంపబడును.

### విశాఖ పట్టణ ముజిల్లా

### జాతీయోపసంఘసభ

విజయనగరము

20-8-28

కార్యదర్శి చదివిన జాక్ 3-4 తేదీల జిల్లాసంఘసభలు జాక్ 5 తేదీ కార్యనిర్వాహకసంఘసభ, జూలై 26 వ తేదీ ఆవరణజిల్లా జాతీయోపసంఘసభల కార్యక్రమ సవేది అంగీకరించడమైనది.

జాక్ 5 వ తేదీన జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభలో సభ జూలై 20-28 తేదీన జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభలోని జరిగిన తీర్మానములు ఈసభవారు అంగీకరించుచున్నారు.

కార్యదర్శి కథ యెదుటనుంచిన, మే, జాక్, జూలై నెలల ఆచారములనువేదికలు తనిఖీదారుని తనిఖీ తొలగించి అంగీకరించుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

జాక్ జూలై నెలల నివేదికలు చదువడమైనది.

విశాఖపట్టణము సేవాసమితి లెక్కలలోకి ఏర్పరచిన సంఘమువారు ఆమోదించి అక్రమములు కర్మలలో (వాయుటకు సెలవిచ్చిన లెక్కలు ఈసభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

కార్యదర్శి కథయెదుట చదివిన 1921 నెవ్రెంబరు మొదల 1922 నుండి అక్రమములనున్న ఆడిటునివేదికలలో నూచించిన సవరణలు చేయించి లెక్కలు అవసరమున్నంతకంటకు సరియైన తర్జుమాబంధమైన తీర్మానములను తయారుచేసి రాజ్ బోర్డు జిల్లా జాతీయోపసంఘసభయెదుట నుంచుటకు ఈ క్రిందివారిని ఉత్తమంఘముగా నేర్పరుటకు తీర్మానించడమైనది. 1. శ్రీపాద వేంకటనారాయణగారు 2. మారేపల్లి రామచంద్ర కృష్ణగారు 3. గాడ వేంకటబలరామ దాసుగారు.

(ఎ) నాగపురము సత్యగ్రామములోని పంతుల మొదటిజిల్లా, లాగడ శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు వెళ్ళినవారిని విధిగా తప్పించి మొదటినుండి ఆవకాశములేక జైలుకు వెళ్ళడం ద ఉన్నవారిని వచ్చిన 30 పేర్లనుండి అంగీకరించి పంపకలె సరి కార్యదర్శి కథికారియొద్దమైనది.

(5) గురు అనుకూలురు, 8 గురు ప్రతినిధులు తీర్మాన మొదటిపాయిసది.

నాగపురసత్యగ్రామసమరమునకు విశాఖపట్టణము జిల్లా నుండి శ్రీమంతుల ఈజిల్లాసంఘము హెచ్చరించి సంపాదించుచుని కోరుచు విజయనగరపు ప్రభుత్వము శ్రీ మూలా వేంకటాచలగారు యను అట్టిశ్రీమంతుల నడిపించడమైనది జెప్పగా అంగీకరింపబడినది. గమయించుటకు తలపించుచున్నది చేయుచుని కార్యదర్శిగారిని కోరుచు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

20-7-28 తేదీన కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు నాగపురమునకు కాంతినెలకులకు పంపుటకు కార్యదర్శిగారి కథికారియొద్దను చేసిన తీర్మానమును ఈ సభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

జిల్లాసంఘ అక్రమము ఈసభకు కార్యదర్శిలకు సంకలనములెవ్వరైనా 700/ రూపాయల ఉద్దేశమునకు జిల్లా ఉద్దరబోర్డువారిద్దరుండి జి. సం. వేర సేతువుయ్యగారి పై సామ్యు (సగం ఆర్) పబ్లికేషన్యెదుట కార్యదర్శి కథికారియొద్దమైనది తీర్మానించడమైనది.

ఈ జిల్లాలోని కాంగ్రెసుసంఘము లెక్కలలోకి ఉద్దర సంబంధమును వ్యవహారములు చేయుచున్నచో అక్రమ ఆకాళులను విడిచి వారు వేరలెక్కల నుంచి జిల్లా ఉద్దరబోర్డువారి తీర్మానములను అమలులోనుంచుచున్నది వ్యవహారంపలె సరి ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

జిల్లాలో జరుగబోవు ప్రత్యేక జేతీయసభకు పూర్వ రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శిగారు పంపిన 7-8-28 తేదీ సర్క్యులరులో మూచించిన ప్రకారము తాత్కాలికముగ నెసకు అధ్యక్షులకు కావనసభలకు నియమింపబడుటకు ఈసంఘమున కిప్పుడు అధికారము లేదని అభిప్రాయపడుచు జిల్లాలోని ప్రజలకు స్థితిగతులను బోధపరచి డిల్లీ తీర్మానమువెంటనే ప్రజల అమలులోనుంచు పట్టుకును ఈలోగా ప్రచారములను సభ్యులను సిద్ధముచేయవలెనని ఈసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈనెల 27 తేదీన కేంద్రప్రత్యేకమునై జేతీయసభవారి తాళముచేయమని కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుని నూచనప్రకారము ఈజిల్లాలోని అన్ని పట్టణములలోను ఇందునుగుంచి రిక్తుప్రబోధము జరుపుటగాను కరప్రతినిధులైన రా. ఆచ్యుతేయంవలసినదిగా ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. అందుకు ఈ

80/ లకు మించనిఖర్చు జిల్లాసంఘసభలో నుండి హెచ్చించుటకు కార్యదర్శి కథికారియొద్దమైనది.

ఈ క్రిందివారిని జిల్లా తీర్మానించుచున్న భారీ గాను సభ్యుల స్థానములకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

- 1. ద్వారా భమిడిపాటి కమడికొలుగారు
- 2. పేరుకొల్లూరి తారామస్వామిగారు
- 3. పూసపాటి మహారవేంకటపతిరాజుగారు
- 4. మంగళగిరి సీతారామయ్యగారు
- 5. మోటమరి సీతారామయ్యగారు

అభిలభారక ఉద్దరకాళివారి సలహా ప్రకారము భాదీ 28 క్రమవిషయమై పాతకాల అభిలభారకదేశమునందును ప్రతివ్యతిరిగి అట్టి పరిశ్రమకు అవసరమును పరికరములు గల విశాఖపట్టణము జిల్లాలో పెట్టుటకు రాష్ట్రీయసంఘమువారిని ఈ సభమువారు కోరుచున్నారు.

జిల్లాలోని ప్రచారముగురించి ఇదివరకు జిల్లాసంఘమువారు చేసిన తీర్మానమునే, వచ్చే రెండు నెలలకంటకు అధిక స్థితిని బట్టి అమలులో పెట్టుటకు కార్యనిర్వాహకసభవారికి ఈసభవారు అధికారియొప్పుచున్నారు.

ప్రతి కోనకుటకు కాలము సమీపించుచున్నది గనుక గమనించు ప్రతి శ్రేణిమైనది గనుకనున్న, ఇందునుగుంచి ఉద్దరబోర్డువారిని కింగ్డం వెంటనే పంపించి భరించుచే గుణపురం ప్రతి పార్వతిపురం నయ్యకమై కాంగ్రెస్ సభ్యులు లేక ఉద్దరకమిటీ సభ్యుల ఆధీనంచేసి నిల్వయుంచుచు దగ్గర తాలూకాలవారికి వలయునపుడెల్ల సైతే నుటకుగాను ఉద్దరబోర్డువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

వైతిర్యము ఉద్దరబోర్డువారి యాలోచనకు పంపుటకై తీర్మానించబడినది.

వి. జి. జా. సంఘము,  
క. వేం. సత్యనారాయణయ్యగారు,  
కార్యదర్శిగాను  
విశాఖపట్టణము 27-8-28

### ప్రకటన

కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు గురివాడతాలూకా చివరింగల అగ్ర హరిక్షలున్న కలెక్టరుతాలూకా వెంటపాడు అగ్రహారం కాపురములను శ్రీకృష్ణాలోని జగన్నాథాచార్యులు తెలియచేసే యుచునగా

నా కుమారుడు చి. శ్రీనివాస వెంకటవరదాచార్యులు సమాన దోషమునల్ల దుస్వలహా విని కొన్ని బుణములు చేసెట్టు వినిడిమిద తెలుస్తూన్నది గనుక సదయ శ్రీనివాస వెంకటవరదాచార్యులు మెయరు అయి వున్నాడు. ఇతనినల్ల వ్రాయించుకొని యెట్టి లిఖితములను చెల్ల నేరపు గనుక యిరికి ఎవరున్న బాకీలు యివ్వకూడదు.

శ్రీమత్కృష్ణాలోని జగన్నాథాచార్యులు

### మైరావణ చరిత్రము

30-వ తేది ఆఖరగుంపునది

6-45 గం|| ప్రతిది 0 రెండు ఆటలు 9-45 గం

### భాలభారతినినిమా

శ్రీ మైలవరం హాలు-బెజవాడ

“విరాటపర్వం, ఉత్తరగోగ్రహణం”

31-వ తేది మొదలు 7-వ. నెవ్రెంబరు వరకు.

ప్రతి శనివారం 6-45. గం|| ఒక ఆట మాత్రమే.

A. G. Mudaliar, Manager

### శ్రీ జి. ఐ. టి హేలాపురము

1-9-28 శనివారము

### ప్రతాప రుద్రీయము

ఏలూరులో మోతేవారిహాలులో

ప్రదర్శించురు.

# విదేశ వార్తలు

## మార్క్సింగుపోస్టు పత్రిక ప్రలాపము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని ప్రేమికులనుండి తొలగించవలె ననుట

లండన్, ఆగష్టు 30:— మార్క్సింగుపోస్టు పత్రిక ఇట్లు వా కొనుక్కును:—భారతీయులు ఎక్కువ సంఖ్యలను బడయుటకు అందరు ఏకమై భారతదేశ మంతటను పాఠశాలలను కట్టుదిట్టముతో జేయుచున్నారని, భారతదేశములో బ్రిటిషు రాజ్యమును కూల్చివేసి క్రైస్తవమతమును కొందరియొక్క జేసి భారతీయులకు తీవ్రముగ అందోళనము జేయుచున్నారు. ఈ విచారకర మగుటకును ముఖ్యకారణము శ్రీనివాసశాస్త్రి గారే ముఖ్యముగ ఇదిగో అందోళనము జేయుచున్నారు. శాస్త్రి గారు పిటి కవులనుసంఘము, బార్లీ సార్వభౌముని సేనకుడు, శాస్త్రిగారు ప్రారంభించిన అందోళనము స్వాతంత్ర్యమైనదిగాదు. తనకారణము లేదు. ఎట్టిభారతము లేదు. ఇట్టిఅందోళనమును గావించుచున్న శాస్త్రిగారు సార్వభౌముని ట్టు ప్రభుత్వ క్రితగా యజ్ఞతతో ఎట్లు ప్రవర్తించుటకు వీలగునో ప్రభుత్వ క్రితగా యజ్ఞ దనిచెప్పటకు వీలలేదు. బ్రిటిషు, భారతదేశమును ఉద్ధయత్రా లాభకరముగ నుండుటకు జేయుటకు ఏమైన స్నేహ పాఠశాలలమాత్రము (తెలుగులు ఈ అందోళన ముదయోగించును, అయ్యో, ఎంతటిదుర్మతి సంభవించింది! ! కలాపము, క్రైస్తవ అందోళనమును రాజప్రతినిధి చేయూత నొసగుటయే శాస్త్రిగారిట్లు అడుటకు వీలైనది. భారతదేశములో క్రైస్తవమతమును గూర్చి అందోళనమును గావించవలయున్న శాస్త్రిగారిని ప్రేమికులనుండి తొలగించుట మంచిది. తప్పులేదు.

రాజప్రతినిధిలేవు

రీడింగుప్రభుత్వ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారి క్రైస్తవమతమును బహిరంగముగ ఆక్షేపించుటచే రీడింగుప్రభుత్వము ఈ ప్రస్తుత రాజప్రతినిధి కార్యమునం దునుట, తొలగించుట యను విషయముగూడ బహిరంగమైనది.

శ్రీ శే|| జయసింగరావు రాకొమరుడు

హ్యారిస్, ఆగష్టు 29:— లోదా గయ క్షాత్రు మహారాజు 30 వ తేదీకి హ్యారిస్కు జేరవారు. హ్యారిస్కు జయసింగరావుగారిని దహనము జేసి బూడిదను, అస్థికలను భారతదేశమున కంపెద రని నూటకు తెలుపుచున్నారు.

జయసింగరావుగారిటుంబుమవారు విచారమును అందకుండా నిశ్చలముగ అంత్యక్రియలను జరిపింపవలె ననుటచే అట్లహనముజేసే అంత్యక్రియలు జరుపబడిన.

## రాచప్రణామము

రెండుతరములనుండి రాచరణముచే మూడురెట్లు జనులు ఎక్కువగా చనిపోవుచున్నారు. క్షాంతిరాక్షసములచే జనులు చనిపోవుటమాత్రముకాదు ప్రయోజనము లేకుండైన. రాచప్రణామపాఠశాలసంఘమువారు రాచప్రణామమునివారియ సాధనము తెలియలేదని ఒప్పుకొనుచున్నారు. రాచప్రణామ ఎందుకు బుట్టునో గూడ తెలియ దనుచున్నారు. కాని అనుభవవైద్యజ్ఞానము లేని వారు వైద్యులను పేరుబెట్టుకొని మంచుల నీయగూడ దనియు వైద్యులందరూ ఏకమై ఈ రాక్షసమును గూర్చి ఆలోచించి చికిత్సలో సాకర్యముల నాలోచింపవలె నని.

బట్టల కట్టుకొన్నపుడు ఏ ప్రదేశమునం దైన మంటలు దురదలు పుట్టిక ఆబట్టలను మార్చవలెను. చుట్టల గొట్టముతో త్రాగినపుడు నాలుకమీద గాని పెదవులమీద గాని పుండుబడిన పోషకాహారములను మానవలెక. వంతలులు సరిగా లేనివాటిని మానవలెక. పల్లువదట్టు ముడుకగ నన్న (రఫ్ ఫస్టు లెఫ్ ట్) ఇట్టి నిబంధనలనుజేసిన కొంతవరకు రాచప్రణామ రాకుండ జేయుటకు వీలగు నని తలంచుచున్నారు. (ప్రేమికుల)

సింగపూరు నౌకాశ్రయము

ఈ నిర్మించుటకు న్యాయలందు ప్రభుత్వమువారు 100000 పాసులను ఇచ్చుటకు మదింపుజేసిరి.

## తేయాకు వర్తకము

డచ్చి ఇండియాదీప్రవాసులు

‘ఇండియాలో ప్రేమరెన్ను’ కూడదనుట

లండన్, ఆగష్టు 31:— అట్టోమన్లో జరుగబోవు సామ్రాజ్య అధికసభలో తేయాకు వర్తకమునకు ‘ఇండియాలో ప్రేమరెన్ను’ ప్రత్యేక సామ్రాజ్య సాకర్యపద్ధతి— అనగా అంగ్లవర్తక సంరక్షకపద్ధతిని అనువర్తించజేయగూడదని డచ్చి ఇండియా తేయాకు వర్తకసంఘమువారు ఆ దోషముజేయ కారంభించిరి. అస్ట్రేలియావారు బ్రిటిషు, ఇండియా, సింగపూరు తేయాకును ముందు కొనవలెననియు తరువాత ఇతరదేశముల తేయాకును కొనవలెననియు అస్ట్రేలియా ప్రతినిధులకు నూరి పోయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట. వారట్లు చేయుటలు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. అట్లు జేసితే వర్తక క్రియా డచ్చి ఇండియా వారు అస్ట్రేలియా వస్తువులపై తమకు లాభముండునటుల వస్తువులను విధించెదరట. డచ్చి ఇండియావారికి అస్ట్రేలియా తన్నుపిండి వాగు కావలసియున్నది. ఈనాకుల మీద ఎక్కువ వస్తువు డచ్చి ఇండియావారు విధించెదరట.

## నానాజాతి సమితి

భారత ప్రతినిధుల నిష్క్రమణము

లండన్, ఆగష్టు 30:— జాతిసమితిలో భారతదేశ ప్రతినిధిగణములు మహానాగారు జనీవాకు రైలు బయలుదేరెదరు. వేలవర్గదీ పెద్దజాతిగారు గూడ పీఠముల ఏగడర విరిపు ప్రతినిధులు

గూడ కాన్ఫరెన్సుగారి వెంట బయలుదేరిరి.

## తంజీరు వ్యవహారము

లండన్లో జరుగు కంజీరు కాయకారములలో ఇటలీ దేశీయులు కలగజేసికొనునని తెలియుచున్నది. కంజీరులో ఇటలీదేశుల ప్రాబల్యము, అస్థిని కాపాడుటకు సహాయమును జంతువుచున్నారు.

## చెన్నరు బడంబడిక

తురుష్కుల ఆశ్చర్యము

సంఘటనానానా ఇనపరారమీద పనిచేయుటకు ఏమైన సిబ్బంది పోవుటకుగూర్చి ఏమియు తెలియలేదని అంగ్లరా ప్రతినిధుల ఆశ్చర్యమును తెలుపుచున్నది. ఒడంబడిక ప్రకారము ఈ పని అట్టోమన్ మొదటితేదీని ప్రారంభించవలసినది.

చెన్నరుగారు, వారి యనుచరులను, కనడావారు తమలో తామే వ్యవహారమును సర్దుబాటు జేసికొనుట కేర్పాటు జేసి కొనుటచే ఇంత అలసత్వమునకు కారణముని తెలియుచున్నది. చెన్నరువర్తకమువారు 300000 డోలరులను బుచ్చుకొని తమ సంబంధమును బదలొనెదరని తెలియుచున్నది. కనడావారు 90 లక్షలలో ఈసామ్రాజ్య ఇక్వనీదో కనడావారు తమ నాకుల నన్నిటిని చెన్నరువర్తకమునకి వదులొనెదరని తెలియుచున్నది.

అస్ట్రేలియాలో ప్రతిపంతు

అస్ట్రేలియాలో ప్రతిని పండించుటకు వీలగు నని ఆ ప్రదేశము మంచిదనియు కాని మాలిలవృద్ధి మున్నవనిరి. ప్రతిపంతు ఇతరపంతులతో బాటు పండించవలె ననుచున్నారు.

అస్ట్రేలియా ప్రతిని పండించుటకు జపానకు వంతులకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

రషియాలో అమెరికను ప్రతి

రషియాకు అమెరికను ప్రతిని దిగుమతిజేయుటకు అమెరికను నెనటరు మాస్కోకు వచ్చిరి.

కనడా న్యాయసానము

ప్రతియాయన నాక అతిథులకు నాకా మద్యమును పంచివెట్టె ననియు అది కాననమునకు విరద్ధమనియు నేరము ఆరోపించబడిన. కాని తమ అధికారములో లేదని నేరమును త్రోసిజేసిరి. ఇదే యనైదేదీ స్టేట్సువారిని కనడావారిని జేదా.

## నవ్వపరిహారములు

జర్మనుల త్రాణ

లండన్, ఆగష్టు 29:— రాత్రి 9-20 టైములలోకా విలేజులో హ్యారిస్కునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—మిత్రులందరి కాద జేయుటను వదులొని అధికవిషయములనే బెట్టుకొన్నచో వ్యవహారము పరిష్కారము కావచ్చును. జర్మనీ పదిహేనేడల మిత్రులందరి తమసామ్రాజ్యలో తృప్తిచెందుటకు వీలగునని తెలియుచున్నది. జర్మనుల కక్తిని విచారించుటకు 500000000 బంగారు మార్కుల నీయగలరని ప్రెంచివారు మున్నారు. ఇందులో పానులు 2500000000, బెర్లియం 5000 000 000, తక్కినదానిని గ్రేటుబ్రిటను, ఇటలీ, మెక్సికో మిత్రులందరికి పంచివెట్టెదర. గ్రేటుబ్రిటను తొమ్మిది కనకు రావలసిన మొత్తమువలెన, 14200 000000 మార్కుల నీయ వలెనని గోరినను ఇచ్చుటకు వీలగును. ఇతరులకుగూడ సరిపోవును. ఇటలీ, ప్రెంచివారు అమెరికనులకు అప్పు ఇవ్వకలెనని యున్నది. కాని అమెరికనులు ఇప్పుడే ఇవ్వకలెనని గోరిన ప్రెంచి వారి వచ్చుకను.

లండన్లో కత్రికల యభిప్రాయము

బెర్లియం లోప పరాగుల ప్రభుత్వరహితే తెలుపుచున్నవనియు, దీనివలన లాభములేదనియు డెంతో తెలిగ్రాత్రు పత్రిక వాకొనుచున్నది అంగ్లప్రతిక ల్పియు బెర్లియం లోపము నిరుత్సాహముతో వాడుచున్నది.

బెర్లియం లోపలో బ్రిటిషువారు నూచించిన అంతరాతీయ విచారణసంఘమును గూర్చి ఏమియు నూచించలేదు. నవ్వపరిహారమునకు నంతన జర్మనులకక్తినిబట్టి నిర్ణయించవలెను. కరారులు 3000000000 మార్కులను జర్మనుల తీయవలెననుచున్నారు. కాని బ్రిటిషు అధికతలెలు ఇది సాధ్యరహితముచున్నారు. కలికత్తె తీరేభులన మాన్యమియు జేదతేదు.

## కమ్యూనిస్టుల ప్రచారము

జర్మనీలో ప్రయత్నములు

సిద్ధముగ నుండుట

‘టైమ్స్’ ప్రతినిధిలొకరిగానుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. మాస్కోలో కమ్యూనిజం కాగా యభిప్రది బొందుచున్నారని జర్మన్ కమ్యూనిస్టుసభకు తెలుపుచున్నాడు. జర్మనీలో ఫలవంతముగనే యున్నది. కనకరబురువు ప్రారంభములో కమ్యూనిస్టులు అధికారమును బడయుటకు అంతయు సిద్ధముగ నుండును. రీగానుండి జర్మనులకు సహాయముచేయుటకు కమ్యూనిస్టు కమిటీవారు నిశ్చయించిరియు మాస్కోవార్తలు తెలుపుచున్నవి.

## విరిపు ఎన్నికలు

డివెలరాగారి నెన్నుకొనిరి

ప్రభుత్వవిజయము

అందరికంటె ఎక్కువగా ప్రభుత్వసభ్యులకే ఓట్లువచ్చినవి. డివెలరాగారి గూడ ఎన్నుకొనిరి

విదేశాంగమంత్రియగు, డివిడిరాలుగారు, కాన్ఫరెన్సువారు ఫిలిప్సగారు మార్క్సిజం ప్రభుత్వమును ఎన్నుకొనబడిరి. క్షిప్రము ఒడంబడిక నంగీకరించినవారు 36, రిపబ్లికనులగురులు ఎన్నుకొన దిరి. కార్మికనాయకుడు బాల్ గ్రాగారికి విజయముకలుగునని లేనిది చెప్పుటకు వీలలేదు. నూటికి 70 కంటె తక్కువగానే సగటున ఓట్లుల నిచ్చిరి. ఎన్నికలలో అల్పము జయలేదు.

ఎన్నిక ఫలితములు

|  |    |
|--|----|
| ప్రభుత్వసభ్యులు  | 27 |
| రిపబ్లికనులు   | 9  |
| రైతులు   | 4  |
| ఇండిపెండెంటులు   | 7  |
| కార్మికులు   | 4  |
| మరిమక్సిస్టుగారి ఎన్నిక ఇంకను తలలేదు. ఎన్నికలలో క్షిప్రము మంత్రిలే విస్తారముగ ఎన్నుకొనబడిరి.             |    |
| కాన్ఫరెన్సుగారికి 1774 ఓట్లు, హిగ్గుస్సుగారికి 20849 ఓట్లు వచ్చినవి. డివెలరాగారికి 17000 ఓట్లు వచ్చినవి. |    |

పూనా, ఆగస్టు 30:— ఇంఘాను కన్యకు హత్య  
యొందెనని జి. ఎ. పింగర్నను అను శాశ్వతా జేబడిన కేసు నిన్న  
చారణకు వచ్చెను. సెప్టెంబరు 4వ తేదీకి నాయదావేయబడినది



\_\_\_\_\_



# మిల్లుగుడ్డల ఖర్చు తగ్గుట

ఖర్చు చేసిన పని

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

అనామధానాదు, ఆగస్టు 29:—ఇచట మిల్లు యజమానుల సంఘముయొక్క వార్షిక సాధారణసభలో నువ్వనీయము అభ్యర్థనలకు మంజూరీ దాను జి. శరేఖ్ గారు, మూడు సంవత్సరములు వరుసగా మంచి లాభములు పొంది తుదకు నష్టపరిధిగా శ్రీ నిర్దేశించెను. గతవత్సరము చివరనుండియు దూది ధరలు యెక్కువైనను, బట్ట, ధరలు క్రిందపడినవి. దూదిధరలను, తయారైన గుడ్డధరలను యిట్టి కృత్యానంతో కొంతమంది యుండ, బట్టఖర్చు క్రిందపడినది. దానితో ఏపీఐ, మే, నెలలు కలెక్టు, సమ్మెల కలవ రియారు లేకున్నను యెంతయో నర్దుకు నిలచి యున్నది. ధరలేమియును సరసముగా లేవు. దూది పరిశ్రమయే మియును ప్రకాశవంతముగ లేదు. ఈ ఘోరము ఇండియాకు మాత్రమే గాదు. ఈనష్టమును మహాసంగ్రామ ఫలితముగ బట్టలను తయారు చేయు యిదిగో చేతములతో బాటు యాజమానులు అత్యంత కలసి వచ్చెను. సాధారణముగా వ్యాపారము మందగించుటకు పరిధిలు అటుండ, యాజమానులనే యిక్కడ తయారైన వానికి ఖర్చు తగ్గుట కనేక కారణములు తోడ్పడినవి. 1920లో వర్తకము జోరుగా నున్నపుడు భారతదేశము విదేశనష్టములతో నిండిపోయెను. సాధారణము కన్న యిబ్బడి దిగుమతియాయెను. కాని రూపాయ విలువనా చావుగ తగ్గిపోవుటవలన వర్తకము దిగుమతి నరులకు దబ్బు చెల్లించి నరుకును ఖర్చుచేయుట దుస్సాధ్యమాయెను. 1921-22 వరకును నరుకులు వర్తకము లోనికి రానేలేదు. 1922 ఆరవకు దేశములో నరుకు యెక్కువ నిలిచి పోయెను. మర, ము జడిపోవుట వలన నష్టము బొందిన వర్తకము బట్టలనరుకులకు కొత్త అర్థము నిచ్చెరి.

ఖర్చు ఉద్యమవ్యాప్తి ప్రారంభమైనది కొంతవరకు మిల్లుగుడ్డల ఖర్చుమందమువలన చెప్పవలయును. ధర తలెత్తగించిన వారు నరుకును చెల్లించలేక పోయిరి. యద్యమునకు పూర్వము ఒక్కొక్కరకు 16, 18 పానుల నరుకు ఖర్చునపుడు యిప్పుడది 11 పానులకు తగ్గినది. ఇందుకు కారణము ధర తలెత్తగ నన్నపుడు వీలవారలగువారు సామాన్య జీవితావసరములకుగూడ ధనఃహీను లగుటచేతనే తక్కువరేకులకు వీలవలసివచ్చెను. సగము దిగుబరులై యుండవలసివచ్చెను. అట్లున్నను ప్రభుత్వమువారు యాజమానుల తయారగు గుడ్డకు నూటికి 30 శాతము పన్ను చేయి తలచెట్టిరి. ఈ పన్ను చేయుట ఆదాయమును బొందు నుద్దేశముతో గాక యీ గరుకు ఖర్చు తగ్గించు నుద్దేశముతో వాయెను. అన్నము తరువాత ముఖ్యమగు గుడ్డచేత పన్ను చేయునది ఇండియానాటి దేశమునందు మాత్రమే. చరిత్రాధ్యయెక్కువై సరిగా సగడ్డలు కట్టుకొన లేకపోవుట వలన ప్రతివత్సరమున నేలకొలిది భూమియొకటి చనిపోయిరి ఫిక్కులు కమివను యాయెక్కువై తన్నును తీసివేయవలెనని నూచించి సంతకర్తయగు గావచ్చినది. ఇంతియగాక ఇండియాలోని మిల్లులలో తయారగు బట్టలపరిశ్రమకు రక్షణద్రుక్రింద జేయవలెనని లూరిపు బోర్డువారిని పరిశీలించుని కోరుచు ప్రభుత్వమునకు నలవరించెను. లూరిపుబోర్డు నియమింపబడినది. ఈవత్సరమును తీసివేసి రక్షణద్రుక్రింద ప్రభుత్వమువారిని ప్రయత్నముల తీసివేసే వారికికను లేలియవలసి యున్నది.

పరివాంధ్రముకు జెక్కుడు ధరలు మూడువలన వనివారల కియ్యవలసినకూలిగూడ మార్పులని వచ్చెననియు, యారాజధానిలో యొక్కడి కన్నగూడ అనామధానాదులో నెక్కువ యనియు జెప్పిరి. అనామధానాదులో మిల్లులందువారిని నూటికి 30 శాతము పన్నున తగ్గించి నూలుల సంఘము తీర్మానింప వలసివచ్చెను. అప్పుడు కార్మికవాయకులు ఏపీఐ, మే నెలలు సమ్మెచేట్టిరి. వాను నెలలో రూపాయికి 2½ అకాయ క్రిందిన మీదట వారుపనిలో జేరిరి. ఈ సమ్మెలవలన మిల్లు యజమానులకును పనివారలకును నష్టము కలెక. ఇట్టి ఫలితములు నుభయమును జ్ఞాపకమును కొనవలయును. కార్మికవాయకు లీవిషయమై పరిశ్రమసంగ్రామియై చియజమానులతో రాజీవేసికొని కూలి తగ్గుటలో సాయపడవలయును. మాఖ్యమైన మైమేరునగా కార్మికవాయకులు బ్రెజిలం దినవచ్చినవారు. ఇంటి కర్మి కార్యాలయోద్యోగులు మిల్లులనివారలలోని వారైనయెడల తగాదాలు తగ్గిపోయి, మిల్లు యజమానులకు కార్మిక కార్యాలయమునకును సఖ్యము కుదురును.

# శ్రీమతి కస్తూరీబాయి గాంధీగారు

రేపు ఉదయమున 7½ కు చెన్నపురి సెంట్రలు

స్టేషనులో రైలు దిగుదురు

రేపు సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కడి సముద్రతీరమున బహిరంగసభ జరుగును

## భారతకై స్తవ జేవాలయములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 30:—కలకత్తానుండి దయసెనుకొని అవసరకథ జరిపి ఒక తీర్మానమును గావించి ఆందు, ఇండియా, బర్మా, సింహళము రాష్ట్రములలో నున్న చచ్చి, ఇగ్లాండా జర్మికోలసియందుకుట తోడు సంపూర్ణస్వతంత్రపాలన ముండవలెనని కోరిరి. ఇండియా టర్మిన్లును పాలనావిధానమునుగూడ కాన్సిలులో విచారించి వినవును మొట్టమొదటను యెన్నుకొనుటనున్న, ర్యుట, సంబంధించిన మూలములనుగూడించెను. కొన్ని నూతనములు మార్పునక్కరలేదని విషయములో సమానముగా భేదాభిప్రాయములు యిందు ఇండియా, బర్మా, సింహళము రాష్ట్రములలోని జర్మిస్థానముల నున్నచో చచ్చి తోడై సంబంధమును వదులుకొనుట కాదని విషయమును దెలుపుటకు కాన్సిలు కోరిన రాష్ట్రములకును చచ్చి వచ్చిన విషయములలో జెల్లిగలు తయయివచ్చునది సమీక్షించుటకు నిచ్చుటకు కాన్సిలువారలకు ఆధికారము నిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

## మన్నార్లుగూడి - టెలిచేరి రైలుమార్గము

సిమ్లా, ఆగస్టు 30:—మన్నార్లుగూడి టెలిచేరి రైలు మార్గమును నిర్మించుటగాను సర్వే జేయవలెనని రైల్వేబోర్డు వారు తీర్మానించెను. ఇది 150 మైళ్లదూరమును. బరలిండి త్యాట్టాడుకును, (53 మైళ్లు) మన్నార్లుగూడి మెప్పావీరకును (20 మైళ్లు) గూడ ప్రాంతముగను తేర్చుచుటకు సర్వేయింపవలెననిగూడ నిజమయెను. ఇది నడంబడు టెలిచేరి రైలు మార్గముని పోలుచున్నది.

## బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రదర్శనము-మైసూరు

బెంగళూరు, ఆగస్టు 30:—మైసూరు సంస్థానములో నుండి బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునకు పంపెడు ప్రదర్శనములు వలకు ఖర్చులేమియులేకుండ రవాణాచేయవలసిగా పరిశ్రమల దైర్యము మైసూరుప్రభుత్వమువారు తీర్మానించెను. ఈసంస్థానమునండి వ్యాపారసరి చేరిన యద్దరను ఇంగ్లాడుకు ప్రదర్శనమునకు పంపుదురు. ఒక్కొక్కరకు రెండవరకతి టిక్కెట్టు ఖర్చులొనగ.

## శ్రీమతి కస్తూరీబాయి గాంధీగారు

బొంబాయినుండి జయలుదేరుట

బొంబాయి 31:—శ్రీమతి కస్తూరీబాయి గాంధీగారు, బాల్టికో సెపు దంపతులును బొంబాయినుండి మద్రాసునకు గత రోజు బయలుదేరిరి.

## కెనియా హారతాళము

బుచ్చిరెడ్డిపాలెము (నెల్లూరుజిల్లా)

కెనియాదేశపు మొదటయందు బ్రిటిషుగవర్న మెంటు వారు చేసిన అక్రమమేలు తీరవచ్చుకై యాగ్రామవాస్తవ్యులు ఏమనముతో ఆగస్టు 27 వ తేదీ సాయంత్రం ఆంధ్రులన్నియు ముగిసెదరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు మహా తీర్మాని దిక్షిత్ స్వయంస్థు స్వరాజ్యపతాకోత్సవమును బహిరంగసభయొక్క జయపథముగా జరిగెను. వర్తకసంఘము వారు తమ స్వలాభమును వీడి దేశత్యాగమునకు బాటుపడిరి. (ఒక విలేఖరి)

\* \* \*

## శేషం

కాంగ్రెసు అధికారసారము ఆగస్టు నెల 27 వ తారీఖున మౌగామవర్తకము తిరుకమదుకాణములను ముగిసేసి హారతాళమును జరిపిరి. కిమ్మట సాయంత్రము మూడు 6 గంటలకు ముటమువద్ద ధూళిపూడి వాస్తవ్యులగు పాతూరి వెంకటేశ్వరుగారి అధ్యక్షతక్రింద వోకపాఠశనసభ గావింపబడినది. ఆసభయందు యద్యముడి ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు కెన్యామయమును గూర్చి యా వాగవుపు సత్యాగ్రహవిషయమునుగూర్చియు, హిందూమహాసభనుగూర్చియు యింకా యితిర విషయములను గూర్చియు చక్కగా సభస్యించిరి. తుద కా సభ యిండి క్రింది తీర్మాని మామొదింపబడెను. కెన్యాలోని భారతీయులకు బ్రిటిషువారు చేసిన అన్యాయమునకు భారతీయు లిన్నిటికిని లొంగకూడదు. ఆక్షేపణలను చేసియో చేయకయో యీ అన్యాయమునకు సంబంధించిన దొరకనముతో నెట్టి సంఘమును జెట్టుకొనకూడదు. సామాన్య ప్రదర్శనమును, సామ్రాజ్య సభ యొక్క సామ్రాజ్య విషయములలో భారతీయులు పాల్గొనకూడదు. (ఆంధ్ర పత్రిక)

# ఆంధ్ర పత్రిక

1928 వ సం. అక్టోబరు 31 : తేది

శుక్రవారము

## మహమ్మదాలీగారి దృఢసంకల్పము

దృఢసంకల్పము అంటే ఏమిటి కార్యము నయినను సాధింప గలుగుదు. చీటికిని మాటికిని వెలుగొందడి వారును, నిరస్తాహపడేవారును, కార్యసాధకులు గాజాలరు. ఆత్మవిశ్వాసముగలవారు, జయముల గూర్చి ఆందోళింపవలెను. జాతీయనిర్మాణమునకు మూలాధారు లేటివారే. ప్రపంచచారి త్రమునందు, నిశ్చల భక్తి గల వారే జాతులను ముందుకు నడిపివేయుట గాన్పించును. ఎట్టి కష్టములు దావరించినను అట్టివారు లెక్కనేయరు. గమ్యస్థానము చేరువలెను వారు తమదీక్షను విడనాడరు. గాంధీమహాత్ముడును, ఆలీసాదరులును అట్టి దృఢ ప్రతులు. ప్రస్తుతసంక్షిగ్ధరూపమున, మహమ్మదాలీగారు కారాగృహవిమక్తు లగుటవలన, వారి నాయకత్వముక్రింద పాటుబడుటకు ప్రజలకు మహా దవకాశము లభించినది. గాంధీమహాత్ముడును అలీ సాదరులును గలిసి, హిందువులను మహమ్మదీయులను ముందుకు నడిపించిరి. వీరి నాయకత్వము క్రింద, హిందువులను మహమ్మదీయులను తమ తమ విభేదములను వదిలి, దేశ భిక్షు దయమునే ప్రధానముగ భావించిరి. తాను విడుదలయైనను, గాంధీమహాత్ముడు లేకుండుటవలన, మహమ్మదాలీగారికి సంతృప్తి ఏమాత్రము గలుగలేదు. మహాత్ముని సతీకి బంపిన తంతివార్తలో, యర్రవాడ జయలుకు బీగమును తాను వెదకుచుంటి నని, మహమ్మదాలీ తెలిపియుండెను. ఈ బీగమును వెదకుట ఎల్లర ధర్మ మగుచున్నది. మహాత్ముడు లేనికొరత ప్రజల కెంత యిరుసను స్ఫురించుచున్నది. ప్రజల నెల్లరను నేకపాశేధముగ జేయ

మహాత్ముడు జయలుకు బోయినందులకు సంతసిం చుటకు మారుగ, నేడు వారు మహాత్ముని రాకకై పరితపించుచున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధి కిది అనుకూల చిహ్నముగాదు. మహాత్ముడిందుకు దుఃఖమును గాని సంతసింపడు నిజముగ యోచించిన, మహాత్ముడు వెలుపలకు రాదగిన సమయము స్వరాజ్యము సిద్ధించి నపుడే. మహాత్ముని నిర్బంధించిరిని, స్వరాజ్య మును నిర్బంధించి రనియే ఎంచవచ్చును. అతనిని విడుదలజేసిన, స్వరాజ్యము సిద్ధింపవలయును. హిందూదేశ మింకను పరాధీనస్థితిలో నుండగ, గాంధీమహాత్ము డొకవేళ విడుదలయగుచో, అతని సంతాపము నకు మేరయుండవలదు ప్రజల కలెనికై నిభక్తిగలదేని, స్వరాజ్యముబడని మహాత్ముని విడుదలజేయుట సంభావ్యము. స్వరాజ్యసిద్ధియు, మహాత్ముని విడుదలయు, ఏకకాలమునందు జరుగుటయే యుక్తము. కాన, మహాత్మునివిడుదల గోరువారు, స్వరాజ్యసిద్ధిని వెంటనే చేకూర్చవలయును. యర వాడాజయలు తాళుచువులు స్వరాజ్యసిద్ధివలననే లభింపగలవు. మహాత్ముడు చెప్పినచోప్పున నడుచు కొనక, అతని యాదేశములను మూలద్రోసి, మహాత్ముడు జయలునుండి వెలుపలకు రావలయు నని, కోరుటకు, ప్రజలకు హక్కులేదు. స్వరాజ్య సిద్ధిని, జయలుగేల్లు విడిపోవుటకును, మార్గ మొక్కటియే గలదు. మహాత్ముని యుపదేశముల నాచరణలోకి దెచ్చుట కన్న ఫల ప్రద మగు మార్గము వేరుండబోదు.

చిన్నజయలునుండి తాను పెద్దజయలులోనికి వచ్చినట్లు మహమ్మదాలీగారు చెప్పిన వాక్యము లెంతయు సత్యములు. జయలునందుకన్నను, పరాధీనమగు భారతవర్షమునం దెక్కుడు దుఃఖము కలదు. జయలులో నున్నప్పటికన్నను, నాయకులకు వెలుపలనే మానసికాందోళన మధికముగ నుండు ను. దేశముకొరకు తాము బాధల ననుభవించు చున్నందులకు, జయలులో సంతృప్తి యుండును. వెలుపల నటులగాదు. పేరునకు వారు స్వేచ్ఛగ నున్నను, దాస్యచిహ్నము లెక్కడబాచినను పొడ గట్టును. అనవసరము లగు తగాదాలు, అసూయలు, ద్వేషములు మొదలగున వెన్నియో, నాయకుల మనములను చీకాకుపరుచుచుండును. జయలులో ప్రత్యేకమగు స్వరాజ్యము, వెలుపల పరత్యేక మగుట లేదు. ఇట్టి పెద్ద జయలులోనికి

మను కాపాడవలయును. మహాత్ముడు తన శరీర సౌఖ్యము సంతగ పాటించడు. అతనికి కావలసి దెల్లను సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధియే.

స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు ప్రజలు ప్రబలప్రయత్నముల జేయవలెను, మహాత్ము డపుడు సంతృప్త హృదయు డగును. మహాత్ముడాలీగారి ప్రోత్సాహము ప్రజలలో నూతన చలనము గలుగజేయునని నమ్మెము. మహాత్ముడాలీగారి రాజకీయాభిప్రాయము లేవియు మారలేదని, అసాసియేటుడు ప్రెస్సు కలిసి, కలెడు తెలిపిన సంగతులవలన తెలియగలదు. జయలునుంచి తాను ఎట్టి పశ్చాత్తాపము లేక బయటకు వచ్చితి ననియు, వెనుకటి నమ్మకములు తమ నేమాత్రము విడువలే దనియు, మరిల జయలులో ప్రవేశించుటకు తా మేమాత్రము వెనుదీయ వనియు, మహమ్మదాలీగారు దెలుపుటలో వింత ఏదియు లేదు. ధీమాదయు లిటులనే గదా కలుకుచుందురు! అసహాయోద్యమమును విడనాడుటకు భారతజాతి కెట్టిప్రసక్తి గలుగలేదు. ఈ యద్యమమును చేపట్టి కొనసాగించుటకు దేశమునకు వెనుక నెట్టి యవసరము గతి గనో, అట్టి యవసరము నే డింకను అధికముగ గలదు. మహమ్మదాలీగారి రీసత్యమును చక్కగ గ్రహించిరి. గాంధీమహాత్ము డుపదేశించిన దార్శన్యరహిత సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమునే తాను చేపట్టెద ననియు, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమును కాపాడెద ననియు, మహమ్మదాలీగారి సహాయమున ప్రతీకబూనట, దేశము సమండానంధభరితము గావింపగలదు. శాసనసభాప్రవేశము బసికిరాదను ఫత్వానిషేధమును తొలగింపవలయునని ఉలేమాలను కోరవలయునని రిజాలీగారు తంతి సంపగ, మహమ్మదాలీగారు చక్కని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇస్తాం ధర్మము ప్రకారము రెండు సంవత్సరములక్రిందట సహకారము త్యాజ్యమయినపుడు, మహమ్మదీయ పవిత్రస్థలము లుండు ప్రదేశము స్వతంత్రము గాకుండుటచే సహకార మిచ్చుదు గూడ త్యాజ్యమే యని, మహమ్మదాలీగారు స్పష్టపరచిరి.

మహమ్మదాలీగారి దృఢసంకల్పమును కనుగొనుటకు, అతని వాక్యములను పరికింపవచ్చును. డిల్లీలో జరుగనున్న స్పెషల్ కాంగ్రెసుసభలో మహమ్మదాలీగారి రాక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. దేశమునకు స్వాగృహీత్యమును సమకూర్చుటకై, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమునందలి సభ్యులెల్లరును, వర్కింగు కమిటీ సభ్యులెల్లరును తమ ప్రాణములనన్నిం చెద మని శకధము బూనవలయు నని, ఈ తీర్మానము సూచించును. దేశనాయకు లెల్లరును సంపూర్ణముగ నర్పణజేసిన గాని స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపదని, మహమ్మదాలీగారికి దృఢనిశ్చయ మేర్పడినది. అట్టి నిశ్చయము ఆచరణలోనికి రావలయు నని, మహమ్మదాలీగారు సంకల్పించిరి. కృతనిశ్చయము లగు మహమ్మదాలీగారి సంకల్పము నెలవేఱకమానదు. మహమ్మదాలీగారి సమర్పణకై, ఇతరులలో నెట్టి శక్తిని పురికొల్పకమానదు. కాకినాడ కాంగ్రెసు సభకు మహమ్మదాలీగారి సభ్యులుగ నెన్నుకొని, అతని నాయకత్వముపై దేశము విశ్వాసము జూపినది. ఆ విశ్వాసము సార్థక మగునటుల, మహమ్మదాలీగారిని ప్రజలనుసరించుట యవసరము. గాంధీమహాత్ము డుపదేశించిన మార్గమునే మహమ్మదాలీగారు కొనసాగించెద రని తలంపవచ్చును. వారి కార్యదీక్ష, ప్రజల నెల్లరను దీక్షోద్ధులగావించు నని తలచెదము. అవిశ్వాసమును విడిచి, సన్నియముల నెల్లబాసి, కార్యభీరుత్వమును నిడ

ని  
లు  
డి  
రు  
ను  
శ  
దు  
న  
మ్మ  
డి,  
ను  
ు.  
ఈ  
జ్య  
ని  
న  
వ  
చ్చ  
కు  
కు  
టు  
చ  
వ



నాడి, దేశము మరెక్కడనుండి తనకీ సామర్థ్యములను వినియోగించి అసహాయాద్యమును సాగించుచో, విజయము ధృవము. మహమ్మదాలి గారి దృఢసంకల్పము సఫలమగు గాక!

**బహుళ శాసనసభ : రాజకీయ నిర్బంధితులు**

రాజకీయ నిర్బంధితులు శాసనసభలో బ్రవేశించుట కవకాశ మొసగవలయు నని, మాల్వి సభ్యుడు ముఖ్యమంత్రికి అభిప్రాయమును తెలియజేసినది. శాసనసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. కలుపుకు సభ్యుల తీర్మానము నామోదించిరి. కాని, ప్రభుత్వపక్షమున మెక్ ఫెరుసన్ గారి తీర్మానమును తీర్మానముగా నెదిగ్గిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులకు సామాన్యముగా తమింపట పొసగ దనియు, వీరియెడ బహుళముగా ప్రవర్తించిన లాభము గలుగ లేదనియు, మెక్ ఫెరుసన్ గారి వాదము. మెక్ ఫెరుసన్ గారు నిజమే గ్రహించిరి. దూషణ భూషణములు అసహాయవాదుల నిశ్చయమును మరల్చుట వని, వెల్లడియగుచున్నది. గమ్యస్థానము చేరువరకు అసహాయవాదులు తమ ధర్మమును విడువజాలరు. నిర్బంధమునుండి విడుదలయైనవారు, ఎక్కువ గౌరవము బొందుచున్నారనియు, ఎక్కువ తీవ్రముగా నుపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారనియు, మెక్ ఫెరుసన్ గారు వాచుచున్నారు. అందు కెవ్వరేమి జేయగలరు? దేశము కొరకు ఎవ్వరు కష్టముల ననుభవింపదలవలె, వారిపై దేశము అధిక మగుభక్తి జూపు ననుట స్వతస్సిద్ధము. కఠినశిక్షలవలన, నిర్బంధితులు తమ పట్టుదలను బోల్పొందు రని, మెక్ ఫెరుసన్ గారు భావించియున్నారు. కాని, ఫలితము జూడ వారి కంతయు ఆశాభంగము గలిగెను. ఇట్టి పర్యవసానమునకు గోరణ మేదియో వారు గ్రహించునెడల నిర్బంధ కర్తృత్వము వారు విడుదాక తప్పదు. నిర్బంధ కర్తృత్వ లవజయము గాంచె నని, ప్రభుత్వసభ్యుడే బహిరంగముగా నెప్పుడొక సవలసిన వచ్చెను. రా. బ. ద్వారకనాథుగారు చెలిపినటుల, అసహాయాద్యము మొక చిహ్నము గాని, అసలు రోగము గాదు. ఇది యుదయించుటకు, ప్రభుత్వ కర్తృత్వయే కారణ మయ్యె నని ద్వారకనాథుగారు సూచించిన సంగతి యందు అతిశయోక్తి లేదు. రోగ కారణమును నివారించక, బాహ్య చిహ్నములను అణగ ద్రొక్కటకు ప్రయత్నించుటచే, అసహాయాద్యము తగ్గుటకు మారుగ ఇంకను విస్తరించుచున్నది. రాజకీయ నిర్బంధితులపై గల నిషేధమును తొలగించవలయునని శాసనసభ్యులు తీర్మానించినను, అందుకు ప్రభుత్వము కలసివదలి, మెక్ ఫెరుసన్ గారును సింహగారును స్పష్టపరచిరి. శాసనసభలో తీర్మానములకు విలువ లేదని తెలిపినవిషయమే. ఇట్టి సందర్భములలో తమ గౌరవమును కాపాడుకొనుట కయినను అసహాయవాదులు శాసనసభలో బ్రవేశించుటకు వీలు లేనపుడు, తక్కువగాలవారు ప్రవేశించుటకు వారి కెటుల బుద్ధి వాడమును?

**ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభా నిర్ణయము :**

ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభా నిర్ణయము గూర్చి, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి యభిప్రాయ మిది వరకు వెల్లడియై యుండెను. దానినిబట్టి, విచక్షణ యుక్త మగు బహుజనాభిప్రాయమును నెహ్రూ

గారు గౌరవించెద రని, తలచియుంటిమి. విచక్షణ యనిన, నెహ్రూగారు రెండు యన్వయించెదరో యని మాత్రము భయపడచుంటిమి. నెహ్రూగారి పుడు వంపిన కిద్దుబాటు ప్రకారము, ఈ యాశ నయితము అడుగంటుచున్నది. పైన చెలిపిన వాగ్దానము తాము కేసియుండలేదని, నెహ్రూగారు సూచించిరి. విచక్షణ యుక్తమగు బహుజనాభిప్రాయము ననుసరించి కాంగ్రెసుసభ శాసనసభా బహిష్కారము నామోదించుచో, కొన్నిలుపక్షము వారు కాంగ్రెసులోనుండి వనిజేయుటకు వీలుండదనియు, కాంగ్రెసునకు వెలుపలనుండి వనిజేయుచో విజయము గలుగునో లేదో స్వరాజ్యపక్షము వారిపుడు విచారించెద రనియు, తాము చెప్పినటుల, నెహ్రూగారు చెలుపుచున్నారు. శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము కాంగ్రెసు నుండి ఒక కక్షమువారిని వంపించుటకు తోడ్పడు ననియు, ఇది దేశమునకు దురదృష్టమగుననియు, నెహ్రూగారు సూచించిరి. కాంగ్రెసు సభవారు తమకు వ్యతిరేకముగా నిర్ణయించిన, నెహ్రూప్రభృతులు వెలుపలకుబోయి శాసనసభలో బ్రవేశించెదరని తెలియుచున్నది. లవజయి గారు, నెహ్రూగారి యుద్దేశమును సరిగ్రహించిరినియే తలపవచ్చును. కాంగ్రెసుసభ్యులము నంగీకరించి, దానికి బద్ధులగుటకు స్వరాజ్యపక్ష నాయకు లిప్పటి కయినను సంసిద్ధత జూపనియెడల, ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను జరిపిన ప్రయోజనము చాలవరకు దగ్గిపోవును. కాంగ్రెసు ముఖ్యమో, పక్షములకట్టుదలలు ముఖ్యమో, ఇప్పుడు నిర్ణయము గావలసియున్నది.

**శాస్త్రి గారిని దండించుట**

ఇతకాలము నుండి ఆంగ్లేయుల ప్రేమకు పాత్రులయిన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని, నేడు వారు బద్ధవైరిగ నెంచుటయందు దాశ్చర్యము లేదు. శాస్త్రిగారు వారి కడుగులకు మడుగులొత్తుచుండు వరకు, శాస్త్రి గారిని ఆకస్మమునకు బాగదీసి, కెనియా విషయమున భారతీయుల కన్యాయము జరిగెనని చెప్పగనే, శాస్త్రిగారు ఎందుకును కొరగానివారయిరి. శాస్త్రిగారు జేసిన దోష మంతయు నిదియే. ఇట్టి పాపమునకు పాల్పడినందులకు శాస్త్రిగారిని ప్రీవీకాన్సిలునుండి తొలగించవలయునని, మార్షింగు పోస్టుపత్రిక హిత మొసగుచున్నది. బ్రిటీషు పరిపాలనమును తొలగించుటకు, అవలంబించెడి సాధనలలో కెనియా ఆందోళన మొకటి యుట. ఇట్టి యాందోళనములో పాల్గొనుట, శాస్త్రిగారి రాజభక్తికి భంగకర మని, మార్షింగు పోస్టు పత్రిక చెలుపుచున్నది. శాస్త్రిగారి కీయాబడిన బిరుదము, వారి స్వేచ్ఛకు కొంతవడి భంగమునే గలుగజేయుచున్నది. మార్షింగు పోస్టు పత్రిక ఫలహాననుసరించి, శాస్త్రిగారి కీ బిరుదమును తొలగించుచో, భారతీయులు వారిని అభినందించెదరు గాని, ఎంతమాత్రము విచారము జూపజోర. బిరుదులేని శాస్త్రిగారు, బిరుదుగల శాస్త్రిగారికన్న ప్రజల కత్యంతప్రియుడగును. రీడింగు ప్రభువుగారిమీద గూడ, ఈ పత్రికకు కోపము గలదు. బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి నిర్ణయమును విమర్శించినందులకు, రీడింగుప్రభువుగారు గూడ తమ పదవికి రాజీనామా నీయవలయునని, ఈపత్రిక తలంచుచున్నది. మొత్తముమీద కెనియా సమస్య బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునకు పరీక్షక్రింద బరిణమించినది. దీనినుండి ఎటుల బయల్పడునో, దాని బట్టియే సామ్రాజ్య భావికణియను మాధారపడి యుండును.

విముఖ ఎన్నికలు  
ఇర్రెండునందు జరుగుచున్న ఎన్నికలలో, ప్రీవీ టుప్రభుత్వమునకే ఎక్కువ విజయము గలుగుచున్నదని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. కాని, రిపబ్లికను పక్షమునకయినను కొంతజయము గలుగకపోలేదు. ఈరెండుపక్షములు గాక, రైతులు, స్వతంత్రులు, కార్మికులు అను పక్షములు కలస్తూ. ఈ పక్షములు ఏవంకకు మొగ్గునో ఇప్పుడు చెప్పవలను కడదు. రిపబ్లికనుపక్షనాయకు లగు డివెలరాగారు జయిలులో బెట్టబడినను, అతడు సభ్యుడుగ నెన్నికొనబడెను. డివెలరాగారికి, కావలసిన వోట్లకన్న మూడురెట్లు ఎక్కువ వోట్లు చేకూరెనని తెలియుచున్నది. మార్షింగుపోస్టు పత్రిక చెలిపినటుల, డివెలరాగారి అరెస్టు వారి విజయమునకు తోడ్పడి యుండవచ్చును. ఇకనయినను, ప్రీవీటుప్రభుత్వము వారు దండనపద్ధతుల విడచి, సామ్యమార్గ మవలంబించుచో, నెక్కుడులాభ ముండును. లేనియెడల ప్రతికర్షులబల మధిక మగుటకు వీలు గలదు.

**సానిక వార్తలు**

సోమవారము, హైకోర్టుకు సెలవు:— సెప్టెంబరు 26 తేదీ సోమవారము శ్రీకృష్ణజయంతియగుటచే హైకోర్టుకు సెలవుపడినది.

దక్షిణకన్నడవరదల సహాయ నిధి:— ఈ నిధికి 4182-9-6 రూపాయలు రూ. లయ్యెననియు యందు 4 వేల 182-9-6 రూపాయలు కన్నడభాషకు సంబంధించినవిగాను సహాయము కావలసియున్న దనియు కోర్కాధికారి వ్రాయుచున్నాడు.

యాకూబు హాసేన్ గారు:— వీరు 7 సిడినా ముగింపు తమ వాసమును మార్చుకొనిరి. వీరు కేసివారం యుటచేరి నేలములో బడుగు తమిళనాడు, కిలాభతుసభల సంధ్యంత కలెక్షన. 7-8 తేదీ బయలుదేరి బొంబాయికి వెళ్లి ఆచటనాల్గు రోజులుండి అంతట ఢిల్లీవచ్చుట కాంగ్రెసుకు కలెక్షన.

హిందూ మహాసభ దక్షిణ హిందూస్థాన శాఖ:— ఈ శాఖకువీటి సమావేశము సెప్టెంబరు 1వ తేదీ కేసివారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు మహాసభ హాలులో జరుగును. ఆపుడు కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నికలును సభకువీటి కర్మల ఎన్నికలును జరుగును. కేవలీ సభ్యులెల్లరు రావ్రాధిరులు.

**శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు**

రేపు చెన్నపురికి వచ్చెదరు

గాంధీజీవారసుని భక్తులయిన శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారును వారి శోనపుగారును వారి సమీపజీయును రేపు ఉదయము 7 1/2 వ బొంబాయిమెయిలులో చెన్నపురి వెంట్రులు స్టేషనుకు వచ్చెదరు. వారికి రైలు స్టేషనువద్ద ఘోషకు స్వాగత మొసంగుటకు పాత లండరును కేలకొలిదిగా రాగోరెదము. రేపు సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరిగి కేల్లడి సమావేశమున బహిరంగసభ జరుగును. ఆ సభలో వారికి స్వాగతి మొసంగబడును. ఆ సభకు పాత డిప్లొమాకులు గారాగోరెదము. బంటరులందరను రేపు ఉదయము 7 గంటలకే 8 గా వెంట్రులు స్టేషనుకు రావలెను అని చెన్నపురినుండి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యుక్త వ్రాసెను.

సేలము ప్రయాణము  
శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారును, వానపు దంతులును, యాకూబుహాసేన్, అబ్దుల్ హుసేన్, అబ్దుల్ రహిమ ఫరూకీ, అబ్దుల్ ఘఫూరు (ఫిల్లీ), గార్లు ముగ్గురు ప్రముఖులును చెన్నపురికి రేపే బయలుదేరి ఎల్లుండి 2 వ తేదీనాటికి సేలము చేరుదురు. సేలములో (వరిదరాష్ట్ర)కు సభతోపాటు బరుకు ఖర్చుప్రదర్శమును శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు ప్రారంభించెదరు.



అతడు ముద్దాయిగొట్టడానికి పాపులతో మాటలాడ  
గూడదనియు, అనగరమైనహో తన న్యాయవాదిద్వారా మాట  
లాడనలెననియు పట్టిక ప్రాసీమ్యుటరు మేజిస్ట్రేటుతో దలి  
వెను. మేజిస్ట్రేటు విధిమూసేయు తీర్మానం చేసెను. ముద్దాయి  
అట్లే ప్రవర్తించుట కంగీకరించెను. అంతటితో నీదినమునకు  
విచారణ ముగిసెను.





# కెన్యావారతాళము

తెనాలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

హారతాళము జయప్రదముగా జరిగినది

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభా తీర్మానానుసారము, తెనాలి పురజనులు 27 వ తేదీ హారతాళము జయప్రదముగా జరిగిరి. చాలవరకు దుకాణములన్నియు మూయబడినవి. రైలు మిల్లలన్నియు కట్టివేయబడినవి. తెనాలి కొంత తేలికగా వ్యాపారులకు తమవ్యాపారములో పని కట్టివేసిరి. జాతీయ విద్యాలయము మూయబడినది. వ్యవస్థాగతములందరు వర్తకులను బెడదించినట్లు వినికిడి కలదు. కాని లాభము కలుగలేదు. సామాన్యము బహిరంగసభ జరుపబడినది. కెన్యావిషయము గలవలకు తేలికగా బోధింపబడినది.

## అనకాపల్లి

అనకాపల్లిలో 27-8-28 తేదీ హారతాళము జయప్రదముగా గావించి సాయంకాలము 4 లకు శ్రీకృష్ణా పరిమేళన అలయములో శ్రీయంత కపిల రామదాసుపంతులుగారి అధిష్ఠితులైన సభగావించి కెన్యావారతాళమును యిండియా ప్రజల యిక్కట్లకు శ్రీగాంధీమహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము శరణునియు హిందుజాతియు స్వరాజ్యము సుప్రభుత్వముగాని యిటువంటి కష్టములు తెరవేరనియు శ్రీయంత కృష్ణకొండ బుచ్చిరాజుగారు చెప్పి యిదిగంతర్యానము ఉపపాదించగా సర్వజనాంగీకారము అయినది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో ఇండియాదేశస్థులయొక్క హక్కులను సామ్రాజ్యభక్తులయ్యవారు ఖుటాపథముగా చెల్లతూ తూర్పు ఆఫ్రికాలో వారిసామ్రాజ్యము క్రిందమున్న కెన్యాదేశమునకు తమవలెనే తమకంటేయుగా వలసవెళ్లిన యిండియా ప్రజలవిషయము సామ్రాజ్యభక్తులయ్యవారు కనుపరచి అన్యాయమునకు అగౌరవమునకు అనకాపల్లి వాస్తవ్యులు 28 తేదీ జరిపిన మహాసభలో అసమ్యక్తిని తెలియపరచున్నారు. మరియు సాయంకాలము 8 లకు అగ్రదినే శ్రీరాధాదాసుగారిచే వారికథాకాలక్షేపము గావించబడిన క్రమమువారిచే బంగారుపతకముగల చార్టరు ముద్రా నమూనానికి సమర్పించబడినది.

కో. బుచ్చిరాజు.

## గుంటూరు

ఈ తెల 22-8-23 తేదీన గుంటూరుపురమున, కెన్యావారతాళములకు బ్రిటిషు పార్లమెంటువారివలన కలిగిన అన్యాయమునకును, అగౌరవమునకును, యీ పురజనులు అసమ్యక్తిని, విచారమును నూచింపుచు హారతాళము జయప్రదముగా జరిగిరి. సాయంత్రము 8 గంటలకు స్వరాజ్యకార్యాలయమునందు, మహాత్మా, మోక్షానంద, మహమ్మదాల్ గార్లు ఛాయాచిత్రములతోడను, స్వరాజ్య, భిల్లారకుపతాకముల తోడను, గ్రంథాలసభలు పెంజురా పురవీధుల దురేగింపు చేయుచు కైగంటలకు స్వరాజ్య మైదానమున సమావేశమై శ్రీయంత కృష్ణకొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి అధిష్ఠితులను హిరంగ సభ జరుపబడినది. శ్రీయంత గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ, గోపేని రంగశాయకులు, చింతమనేని భావయ్యచాదరిగార్లు కెన్యా వారతాళములకు గుంపించియు అచ్చటి తెల్లవారియొక్కయు, బ్రిటిషు పార్లమెంటువారియొక్కయు, తీరుమానములకు గుంపించియు అస్పృశ్యతానివారణను గురించియు గంభీరముగా ఉపన్యసింపిరి. ఏ మృత్యు వరద్రవ్య వంచన సోదరులు శ్రీగారి అస్పృశ్యతానివారణోపన్యాసమును బలవరముచేయుచు మాటలకు ముగిసినట్టి మాటలతో మృత్యువరద్రవ్యము ముచ్చటపడి, అనంతరము అభ్యుదయ ప్రస్థాన సభాసమావేశము భిల్లారకులను గురించియు, సహాయనిరాకరణమును గురించియు గంభీరముగా ముచ్చటించిరి. సభాసమంతటను ఏకగ్రీవముగా క్రింది తీరుమానమును గావించిరి.

తీర్మానములు

(1) కెన్యాదేశమునందలి భారతీయులనుగూర్చి బ్రిటిషు భక్తులయ్యవారు చేసిన తీర్మానము భారతీయుల స్వతంత్ర

ముల సడగ దొక్కుటయొక్క బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో మనజాతికి స్వతంత్రమై, గౌరవమైన స్థాన మెన్నటికి సాధ్యముగాదని స్పష్టపరచుటచేత, భారతీయులు అట్టి హిస్థితి అంగీకరించరని ఇందు మూలమున దృఢముగా ప్రకటించుచు తక్కిన ద్వంద్వపాలనాధికారముగల జాతులకున్న ఉచ్చస్థితిని స్వతంత్ర్యమునకు మన జాతివారు స్వప్రయత్నముచేత సంపాదించుటకు నిరసకల్పించి యీ సభవారు తీవ్రము చేయుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—శ్రీయంత చింతమనేని భావయ్యచాదరిగారు.

ఆహ్వానము:—శ్రీయంత చింతమనేని భావయ్యచాదరిగారు. (2) నుద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు (3) గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు (4) గోపేని రంగశాయకులుగారు.

(5) దేశవాసులైన కెన్యా, లజపతిరాయు మొదలగు నాయకులు జయజనుండి విడుదలై వచ్చినవారి నందరికి యీ సభవారు హృదయపూర్వకమైన స్వాగత మిచ్చుచున్నారు.

ఈనందల కాంగ్రెసు సంఘము తరపున అసహాయాద్యములలో మిక్కిలి పాటుపడి క్రితమేమైన, రకవపు వెంకటప్పయ్య, గోపాద బుచ్చయ్య, గోవిందరాజుల శేషుచలపతి రావుగార్లు మరణమునకు మిక్కిలి చింతింపుచు వారి ఆత్మకు శాంతిగలుగుగాక యని పార్థింపుచున్నారు.

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య.

## రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కెన్యావారతాళము

ఆంధ్ర 27:—కాంగ్రెస్ కమిటీవారి ఆజ్ఞాన సారము రాజమహేంద్రవరములో సంపూర్ణకారతాళము జరుపబడినది. జూలైలో నన్ని విధములనుకొనబడిన మూలములను మోట్లకును, కాఫీమోట్లకునుగూడ మూలమైనది. బహిరంగయు పాటుపడియున్నది. కోర్టులును, గవర్నమెంటు విద్యాలయములును మౌర్యము యథాప్రకారముగా సాగినవి. గాంధీమహాత్ముని యుద్యమముపట్ల కాంగ్రెస్ పట్ల విద్యార్థికులకన్న విగిరిన వారే యెక్కువ సానుభూతితోను భక్తిగౌరవముతోను నున్నారని తెలుసుకుట ఇది మంచిదిగర్హముగా నున్నది.

ఆంధ్రదేశములో కల్లపత్రపంతులగారి ఆంధ్రాభివృద్ధి అంధ్రాభివృద్ధి నే యుపయోగింపవలె నని తీర్మానించినను, వేల్పుయంతరాజుగారు భరతవర్షమున కాలిడిన దినమున సంపూర్ణ హారతాళము జేసి క్రిందపట్టియు, మామ్యునిసిపల సంఘము యొక్క కార్యస్థానమును, మ్యునిసిపల విద్యాలయములను మూలమైనది.

కోర్టులకు పొరుగుననుండి వచ్చినపార్టీలకును సాతులకును పూటకుల్లింటి భోజనమును దొంగలేదు.

## గౌతమి గ్రంథాలయము

సాధారణ సంఘ సభ

గౌతమి గ్రంథాలయ సాధారణ సంఘసభ ఈమాసము 26 వ తేదీ సాయంత్రము 5-80 గంటలకు చింతమనేని జాటక కాలలో సమావేశమైనది. ముగిసిన 170 మంది సభ్యులు హాజరైరి. సభకు ముఖ్య శాఖం కట్టాధికారావారాధికారి శ్రీ గౌతమి సాధికరిగా వెన్నుకొనిరి. వీరు సభకు చాల సమర్థతతోను సద్భావముతోను నడచిరి. ప్రకటనమున శాఖం కట్టాధికారిగారు కార్యనిర్వాహక సంఘసభా సాంక్షికిక నివేదికను జదిపిరి. నివేదిక జదిపినతోడనే అదేవి శంకరరావుగారు రీవేదిక నామ దింపవలెనని ఉపపాదించిరి. దామెల్ల వెంకటాచార్యగారు బలవరచిరి. అంతట పాలకోడెటి గురుమూర్తిగారి క్రిందినవరణ నుపపాదించిరి.

“వాదాబ్ధికునందలి స్థలమును అమ్ముకొనునీ తీర్మానించుటలోను భరణసంపాదన నిమిత్తము అప్పుజేయుటలోను కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు తమతల్లి అధికారముల నిర్వహించిరినియు, (2) భాండాగారమునకై అప్పుజేసి భరణములను కొనుటలో దూరదృష్టిగాని, వివక్షభావక్రిగాని, భాండాగార పురో

భివృద్ధిగాని కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు పాటింపలేదన్న విషయములతో కార్యనిర్వాహకసంఘముయొక్క నివేదిక నామ దింపబడినది.”

ఈ సవరణ నుపపాదించుచు గురుమూర్తిగారు కొంత ప్రసంగించిరి. ముగిసి జేమేద్రుడు, అత్యుగారి బాపిరాజు, భావరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు సవరణ బలవరమును మాటాడిరి.

సోమిన కామేశ్వరరావు, అదేవి శంకరరావు, దంశటి శారాయణస్వామి, సాలస బాపయ్యగార్లు సవరణకు వ్యతిక్రమముగా మాటాడి కార్యనిర్వాహకసభ్యులవారు గ్రంథాలయపురోధి కృష్ణి గోరేయే సర్వకార్యముల నిర్వహించిరిచెప్పిరి. గురుమూర్తిగారు చర్చకు జవాబుజెప్పిపెట్టుటవరణమొన నొట్టుకొనికొనబడినది. అధికసంఖ్యకును సవరణకు వ్యతిక్రమముగా నొట్టుకొనియ్యటచే సవరణ విగిరియెను. అంతట శంకరరావుగారి తీర్మానము నొట్టునకు బెట్టగా అధికసంఖ్యకుల సమ్మతులను బడసి ఆమోదించబడినది.

అథమము ఆరుమాసములు గ్రంథాలయసభ్యులుగా నున్నవారికి మూత్రమే నొట్టుఅధికారము గల దని యొక మోతనిబంధము చేర్చవలసినదని అదేవి శంకరరావుగారు తీర్మానముపపాదించిరి. మద్దుర శంకరామకృష్ణయ్యగారు తీర్మానమును బలవరచిరి. బాలదారి శారాయణదేవు, సాలస బాపయ్యగార్లు ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిక్రమముగా మాటాడిరి. తీర్మానము నొట్టుకు బెట్టగా అధికసంఖ్యకులచే నది త్రోసివేయబడినది. ఈతీర్మానమునకు చర్చయగునట్టికి ముగిసిన 80 గంటలయొక్క క్రిందకు సభ్యులు సభను విడిచి వెళ్లిపోయిరి. అంతట పొ. గురుమూర్తిగారు సభను ఆహ్వానించి నిలుపుజేయుటవలన దని ఉపపాదించిరి. అభ్యుదయ సభను నిలుపుజేయుటవలన మరయు సభ జరుగవచ్చు ననియు చెప్పిరి.

రాజోపురసంకర్షణమునకు కార్యనిర్వాహకసంఘము వెన్నుకొనుటకు ప్రారంభించిరి. అప్పున నుబ్బారావుగారు గడచిన సంవత్సరము కార్యనిర్వాహకసభ్యులనే రాజోపురసంకర్షణములోనుగూడ నుండుట బాగుండు నని యొకటి అట్టితీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈతీర్మానమును ముగిసి జేమేద్రుడు, కందుల వెంకట్రాయయ్యగారు బలవరచిరి. నాగేశు కృష్ణారావుగారు భారరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిక్రమముగా మాటాడ గొరిరి. అప్పటికి సభలో అనేకము మాట్లాడ మొదలిడిరి. స్పష్టముగా నేమియు వివరాదయ్యెను. అప్పుడే వర్షము ప్రారంభమయ్యెను. అభ్యుదయ లంత సభను నాటికి కాలాతీరమగుటచే నిలుపుజేయుబడినది చెప్పిరి. అభ్యుదయకు మదనము లర్పింపబడినది.

ఈసభలో అనేకమంది సభ్యులు రాజోపురముగా మాట్లాడిరి. సీరందరుగూడ గ్రంథాలయముయొక్క పురోభివృద్ధి నే మనస్సున నుంచి గ్రంథాలయము వృద్ధిలోనికి రావలెనన్న నుద్దేశ్యముతో మాట్లాడిరి. ఒక సమయమును గోమనేశముల వెచ్చ వెలిగినది గాని అభ్యుదయ తమ సమర్థతలను హాస్యరసవచనములచేతను చర్చయొక్క తీవ్రతను తగ్గించి జయప్రదముగా కొనసాగించిరి. ఈ సభ తిరిగి రాజోపుర సవరణ అనగా వెచ్చెంబరు 1 వ తేదీని జరుగును.

గ్రంథాలయ వార్షిక కోతన నివేదిక

ఈగ్రంథాలయ మిప్పటికి 82 సంవత్సరము క్రిందకు స్థాపించబడినది ఇందు ప్రస్తుతము ముగిసిన 550 మంది సభ్యులు గలరు. 5500 సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములున్నవి. 4600 అంగ్లాది సామ్యకృతగ్రంథములున్నవి. 300 తాళపత్రగ్రంథములును, 17 వాకగ్రంథములును 60 హిందీ మొదలగు నితరభాషాగ్రంథములును గలవు. ఇదిగాక 3000 రెండవ ప్రతులున్నవి. గ్రంథాలయమునకు మందిరమునకు ముగిసిన 20 అంగ్లాప్రతిమున, 20 అంగ్లాప్రతిమున వచ్చుచున్నది. శకుటున నవనదికము 76 చదువులు వచ్చుచున్నది. కడచినసంవత్సరమున వార్షిక కోతనము జరుపుట కనే కాటంగములు కచ్చియందుకుచే నదిజనగలేదు. ఈసంవత్సరములో 15 కార్యనిర్వాహకసంఘసభలు జరిగినవి ఈ సంవత్సరము గ్రంథాలయ చరిత్రము చాల ముఖ్యమైనది. ముగిసిన గ్రంథాలయమునకు చేయుచున్న కార్యములకన్న నీ సంవత్సరము విశేషములైనవలన నిర్వహించిరి. గ్రంథాలయ భవననిర్మాణ విషయము యీ యే యే చింతించుట కొక యుపసంఘమును అవసరమైన క్రొత్తనిబంధమున జేయుట కొక యుపసంఘమును, కట్టలంక వారియొద్ద గొన్నస్థలమున కడపరమగు మార్పులు చేయించుట కొక యుపసంఘమును, గ్రంథనామావళి దయారజేసి అచ్చొత్తించుట కొక యుపసంఘమును నియమించుట వారివారి కార్యములను కార్యనిర్వాహకసభ్యులవారి కివమ చికిత్స నిర్వహించిరి.

నిమిత్తము ప్లా. అ, యెన్టిమెంటు తయారు చేయించి ప్ర  
త్యాధికారుల యామోదననిమిత్తము పంపబడి యున్న  
అంగీకరణబడి రాగానే భవనసర్కారులను నడచు  
భవనములు గ్రామమున కతివమిషము. ఈ భవనములు పూ  
తయి పాతకాల యిక్కడకు మార్చినదెడ నిర్మాణముల సం  
ఖ్యది కాకల దని విశ్వాసము. అప్పటికి పాతకాల స్వ  
పోషకత్వమునకు రావచ్చును. శ్రీయుత బండ్ల బాపయ్య  
గారు 15000 అ మూలన మిచ్చిను పాతకాల  
స్వయంపోషకత్వము లేకపోవుట చాల విచారకరము. గ  
ప్రభుత్వాధికారులు పాతకాలాభివృద్ధిని గూడ త్వరలో బిల్డి  
గాంటును అంగీకరించెదరు గాక.